

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що процеси глобалізації постійно посилюються, що призводить до ускладнення бізнес-середовища діяльності підприємства, особливо в умовах посиленої конкуренції на ринку та появи нових загроз. З цього випливає необхідність пошуку нових шляхів підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Мета дослідження. Метою дипломної роботи є розробка заходів щодо підвищення рівня конкурентоспроможності аграрного підприємства.

Завдання дослідження:

- описати економічну сутність поняття конкурентоспроможності підприємства;
- дослідити процес управління конкурентоспроможністю підприємства;
- проаналізувати існуючі підходи щодо оцінки конкурентоспроможності підприємства;
- проаналізувати сучасний стану аграрного ринку України;
- розглянути загальну характеристику та здійснити аналіз фінансово-економічної діяльності ПСП «Дружба»;
- оцінити конкурентоспроможність підприємства ПСП «Дружба»;
- запропонувати заходи щодо підвищення конкурентоспроможності ПСП «Дружба».

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є приватне сільськогосподарське підприємство «Дружба».

Предмет дослідження. Предметом дослідження є теоретичні та практичні основи управління конкурентоспроможністю аграрного підприємства.

Методи дослідження. У роботі використані наступні методи: SWOT-аналіз, метод п'яти конкурентних сил Портера М., метод експертних оцінок та PEST – аналіз. При здійсненні фінансового аналізу підприємства, ми проаналізували такі показники, як: ліквідність, платоспроможність, ефективність використання активів та рентабельність.

Інформаційна база дослідження. Інформаційна база проведеного дослідження складається з фінансових звітів діяльності підприємства, нормативно-правових документів, статистичних даних, наукових публікацій авторів, матеріалів періодичних та електронних публікацій.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (47 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 78 сторінок. Основний зміст викладено на 62 сторінках. Робота містить 25 таблиць, 16 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА»* розглянуто сутність поняття конкурентоспроможності підприємства, досліджено процес управління конкурентоспроможністю підприємства та проаналізовано методичні підходи щодо оцінки конкурентоспроможності підприємства.

У другому розділі *«УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА»* проаналізовано сучасний стану аграрного ринку України, розглянуто загальну характеристику та здійснено аналіз фінансово-економічної діяльності ПСП «Дружба», оцінено конкурентоспроможність підприємства ПСП «Дружба» та запропоновано заходи щодо підвищення конкурентоспроможності ПСП «Дружба».

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Першочергово нами було розглянуто економічну сутність поняття конкурентоспроможності підприємства. Огляд наукових джерел дозволив відзначити, що серед авторів немає єдиного підходу щодо визначення поняття конкурентоспроможності підприємства. Проте, проведене дослідження дало змогу нам погодитись з представниками четвертого підходу, які роблять акцент на конкурентній перевазі.

Вони трактують конкурентоспроможність, як комплексне системне поняття, що відображає конкурентну перевагу конкретної компанії над іншими за сукупністю параметрів, що певним чином пов'язані між собою та за певних впливів зовнішнього середовища формують переважну унікальність і позицію на конкретному ринку в конкретний період часу.

На основі проведеного аналізу наукових публікацій встановлено, що автори виділяють зовнішні та внутрішні фактори впливу на сам процес управління конкурентоспроможністю. До внутрішніх належать: організаційно-правова форма та структура підприємства, рівень науково-технічного розвитку виробництва, рівень підготовки та кваліфікації персоналу, діловий імідж підприємства. До зовнішніх факторів, відносять: стан товарного ринку, технології, робоча сила, науково-технічний розвиток та ступінь державного регулювання.

2. Враховуючи думки більшості авторів, нами було виявлено, що до етапів процесу управління конкурентоспроможністю слід включити: виявлення чинників зовнішнього та внутрішнього середовища, які впливають на рівень конкурентоспроможності підприємства, та оцінювання їхньої значущості; аналіз конкурентоспроможності компанії та основних конкурентів; розроблення цілей, стратегій, визначення конкретних заходів щодо підвищення конкурентоспроможності підприємства; аналіз результатів впровадження; реалізація заходів щодо підвищення конкурентоспроможності підприємства.

3. Проаналізувавши основні підходи щодо оцінки конкурентоспроможності підприємства, нами було встановлено, що до найбільш загальної класифікації методів оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства, можна віднести такі: за способом оцінювання: якісні та кількісні; за формою представлення результату: матричні, графічні та індексні; за ступенем охоплення аспектів функціонування підприємства: спеціальні та комплексні; за можливістю прийняття стратегічних рішень: тактичні та стратегічні.

Також, нами були розглянуті переваги та недоліки методів оцінки конкурентоспроможності підприємства.

4. Щодо загальної характеристики підприємства, то ПСП «Дружба» - це українське аграрне підприємство, що займається вирощуванням сільськогосподарських культур. Дане підприємство здійснює свою діяльність на власній землі та на землі, орендованій у співвласників земельних паїв.

Аналіз фінансово-економічної діяльності ПСП «Дружба» дозволяє зробити висновок про ефективне управління цим суб'єктом господарювання, що пов'язано зі зростанням прибутковості та рентабельності, обсягів виробництва та реалізації продукції, це призвело до покращення фінансових результатів діяльності.

5. Сільськогосподарська галузь України стикається зі значними конкурентними силами, які впливають на її динаміку і перспективи розвитку. Суперництво між учасниками галузі спонукає до постійного покращення ефективності та інновацій, щоб зайняти чільні позиції на ринку. Можливість входження нових конкурентів створює потенційну загрозу для існуючих гравців і вимагає від них збереження конкурентних переваг.

Конкуренція з боку виробників товарів-замінників ставить вимоги щодо якості, ціни та інноваційності української сільськогосподарської продукції. Вплив постачальників, залежно від їхньої сили на ринку, може

вплинути на вартість та доступність ресурсів для сільськогосподарських підприємств. Вплив компаній-споживачів, вимагаючи високої якості та відповідності стандартам, стимулює сільськогосподарські підприємства до інвестицій у підвищення якості продукції та ефективності процесів.

Враховуючи всі ці конкурентні сили, сільськогосподарська галузь України має великий потенціал для розвитку, але вона також стикається з викликами, які вимагають стратегічного планування, інновацій та підтримки від уряду та інших зацікавлених сторін.

6. Проведена оцінка конкурентоспроможності підприємства ПСП «Дружба» дала змогу нам зробити наступні висновки: за результатами SWOT – аналізу нами було визначено, що основний акцент необхідно звернути на такі сторони діяльності підприємства як: оновлення обладнання, пошуку нових шляхів просування товару, підвищення кваліфікації робітників.

Експертна оцінка конкурентного середовища ПСП «Дружба» дала змогу нам визначити, що конкурентне середовище підприємства є олігополістичним, для нього характерна незначна кількість виробників однакового товару, існує дефіцит необхідної інформації та має утруднений доступ до ресурсів.

ПСП «Дружба» потрібно здійснити технологічне оновлення обладнання, що дозволить сформувати стійкі конкурентні переваги та підвищити конкурентоспроможність.

6. Проаналізувавши основні вимоги до продукції підприємства, ми визначили, що ключовими ресурсами для формування цих вимог є сільськогосподарська техніка. Тому нами було запропоновано два інвестиційні проекти. В ході яких ми отримали, що проект А є більш інвестиційно привабливим. Так, чистий прибуток складе 1223,9 тис. грн. при вартості капітальних вкладень по проекту А - 440 тис. грн.

А оцінка конкурентоспроможності після запропонованого заходу показала, що проект є досить ефективним та дасть ПСП «Дружба» змогу стати лідером на ринку серед аграрних підприємств району.